

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/42/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722010696
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722010696.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a JUDr. Štefana Nováka, LL.M., na verejnom zasadnutí konanom dňa 21. júna 2023 v trestnej veci obžalovaného P. W. za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen zo dňa 17.02.2023, sp. zn. 3T/132/2022 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom výroku o treste.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného P. W., nar. XX.XX.XXXX v S., trvalým pobytom S., t.č. S., W. 3, u B. W.

o d s u d z u j e

podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), n) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vo zvyšnej časti zostáva napadnutý rozsudok okresného súdu nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

období od 09.02.2021 do 21.07.2021 (vynímajúc obdobie od 22.07.2021 do súčasnosti) v obci O., okres S. a na iných miestach sa úmyselne vyhýbal plneniu svojej zákonnej povinnosti vyživovať svoje maloleté deti S.S., nar. XX.XX.XXXX, J.T., nar. XX.XX.XXXX a T.T., nar. XX.XX.XXXX, deklarovanú rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P 75/2017 zo dňa 09.04.2018, právoplatným dňa 01.06.2018, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého S.S., nar. XX.XX.XXXX a maloletého J.T., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa zvlášť, počnúc dňom 01.03.2018, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred, k rukám matky U. I. a rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 5P 65/2019 zo dňa 20.05.2019, právoplatným dňa 03.06.2019, bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej T. T., nar. XX.XX.XXXX vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, počnúc dňom 01.06.2019, vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky U.

a uvedeného konania sa dopustil, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen 2T/8/2020 zo dňa 08.02.2021, právoplatným a vykonateľným dňa 14.04.2021 uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j/ Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 12 mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom počas rozhodného obdobia nebol evidovaný v registri W. poisťovne, pobočka G. ako zamestnanec, ani na dohodu o pracovnej činnosti, nepoberal žiadnu dávku, vyplácanú W. poisťovňou, nebol zamestnaný a ani evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na L. práce, sociálnych vecí a rodiny, taktiež nebol poberateľom dávky v hmotnej núdzi; neuhrádzal vyživovaciu povinnosť vôbec, v žiadnej výške a teda si nezaobstaral dostatočný príjem a takto sám vlastným zavinením si privodil stav bez hmotného zabezpečenia,

čím mu vznikol dlh na výživnom za obdobie od 09.02.2021 do 21.07.2021 k rukám matky U. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XX, vo výške 530,91 €.

Za to mu bol uložený podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), n) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 49 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bol obžalovaný zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 07.03.2023 odvolanie, ktoré odôvodnil ďalším písomným podaním doručeným krajskému súdu dňa 11.04.2023, a to proti výroku o treste.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil, pokiaľ ide uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý považoval za nesprávny a nezákonný, vrátane jeho výmery. Zdôraznil, že okresný súd neuviedol, z akých dôvodov neaplikoval ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu. Mal za to, že vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom si nemohol plniť v dôsledku zlého zdravotného stavu, k trestnému činu sa priznal, spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody nahlásil svoju vyživovaciu povinnosť a začal tam aj pracovať, aby si svoju povinnosť mohol plniť, avšak nedosahoval také príjmy, aby mohol zaplatiť celé dlžné zameškané výživné. Navyše po skončení výkonu trestu mu bola ponúknutá pracovná pozícia v spoločnosti V. W., teda bude môcť z pracovnej odmeny zaplatiť aj dlžné výživné. Vychádzajúc z týchto skutočností dospel k záveru, že boli splnené všetky zákonné podmienky na aplikáciu § 39 ods. 1 Tr. zák.

Ďalej dal do pozornosti, že pri ukladaní trestu prvostupňový súd nesprávne určil príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., nakoľko predchádzajúce odsúdenie bolo obsiahnuté v kvalifikovanej skutkovej podstate stíhaného prečinu, preto na túto okolnosť nebolo možné prihliadnuť ako na príťažujúcu, išlo by totiž o dvojnásobné potrestanie za tú istú skutočnosť.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Opatrením zo dňa 10.05.2023 predseda senátu v tejto trestnej veci zrušil ustanovenie obhajcu, nakoľko pominuli dôvody povinnej obhajoby, pričom obžalovaný si nového obhajcu nezvolil. Verejné zasadnutie dňa 31.05.2023 nebolo možné vykonať z dôvodu neprítomnosti obžalovaného, ktorému sa nepodarilo predvolať naň doručiť. Následne bol na obžalovaného vydaný v ten istý deň príkaz na zatknutie, ktorý bol zrealizovaný dňa 09.06.2023, pričom obžalovaný pri výsluchu uviedol, že po vykonaní trestu odňatia slobody musel z dôvodu zdravotných ťažkostí ukončiť svoju prácu v W., avšak z dosiahnutých príjmov zaplatil matke maloletých detí U. I. sumu 190,- Eur ako dlžné výživné. Vyššiu sumu nebol schopný zaplatiť, pretože musí prispievať aj na bývanie a zabezpečiť si svoju výživu. Na to bol prepustený zo zatknutia, keďže uviedol miesto, kde sa zdržiava, ako aj číslo mobilného telefónu jeho sestry. Zároveň mu bolo doručené predvolanie na verejné zasadnutie na deň 21.06.2023.

Z úradného záznamu zo dňa 20.06.2023 vyplýva, že zákonná zástupkyňa poškodených maloletých detí U. I. telefonicky oznámila, že jej obžalovaný z dlžného výživného, za obdobie, ktoré je predmetom tohto trestného stíhania, nezaplatil žiadnu sumu.

Na verejnom zasadnutí, ktoré sa vykonalo v neprítomnosti obžalovaného, prokurátor krajskej prokuratúry napadnutý rozsudok považoval za zákonný a správny, vrátane výroku o treste a z tohto dôvodu navrhol odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. zamietnuť ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací na základe odvolania obžalovaného zistil, že odvolanie podala oprávnená osoba v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o treste, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo podané čiastočne dôvodne, keďže mu bol uložený neprimerane prísny trest odňatia slobody, a preto odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom výroku o treste a následne rozhodol podľa § 322 ods. 3 Tr. por. o jeho uložení sám rozsudkom tak, ako je uvedené v jeho výrokovej časti.

Primárne je nutné konštatovať, že výrok o vine obžalovaného, ktorým bol uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. b), c) Tr. zák. na tom skutkovom základe ako je vyššie uvedený, už nadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. c) Tr. por., že nepopiera spáchanie skutku, ktorý mu bol kladený za vinu obžalobou, pričom okresný súd jeho vyhlásenie uznesením prijal a následne rozhodol rozsudkom.

Pokiaľ ide o výrok o treste, prvostupňový súd uložil obžalovanému neprimerane prísny trest odňatia slobody, keďže mal aplikovať zákonné ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu, avšak nie podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., ako sa toho domáhal odvolateľ, ale podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam. Správne ustálil pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností na 2:1, nakoľko sa obžalovaný priznal k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval, taktiež napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom už v prípravnom konaní (ust. § 36 písm. l), n) Tr. zák.) a zároveň priťažujúcu skutočnosť, že už bol za trestný čin odsúdený (ust. § 37 písm. m) Tr. zák.). V tomto smere bola argumentácia obžalovaného neakceptovateľná, pretože síce správne dôvodil, že posledné odsúdenie bolo súčasťou skutkovej vety a zároveň aj okolnosťou, ktorá podmieňovala použitie vyššej trestnej sadzby, a preto na toto konkrétne odsúdenie nebolo možné prihliadať ako na priťažujúcu okolnosť podľa ust. § 37 písm. m) Tr. zák., keďže by išlo o tzv. dvojité pričítanie, čo by bolo neprípustné. Z odpisu registra trestov obžalovaného však vyplýva, že okrem posledného odsúdenia (piateho v poradí) bol obžalovaný predtým ešte štyrikrát právoplatne odsúdený, pričom došlo len k zahľadaniu prvého odsúdenia, avšak ohľadne ďalších odsúdení takáto skutočnosť nenastala, nakoľko vykonával nimi uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody a práve tieto odsúdenia odôvodňovali aplikáciu ust. § 37 písm. m) Tr. zák. ako priťažujúcej okolnosti, t.j., že už bol za trestný čin odsúdený.

Súčasne bolo potrebné podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadnuť aj na mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcej okolnosti, ktoré boli pomerne významné, najmä v prospech, ale čiastočne aj v neprospech obžalovaného. Pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností bol ustálený na 2 : 1, čiže podľa ust. § 38 ods. 3, 8 Tr. zák. sa znižovala horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby uvedeného prečinu o 1/3-inu, a preto bolo možné obžalovanému uložiť v konečnom dôsledku trest odňatia slobody od jedného roka až do troch rokov a osem mesiacov.

Okrem toho je potrebné poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR, z ktorého vyplýva, že samotné vyhlásenie viny obžalovaného na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a jeho následné prijatie súdom samo o sebe síce nie je možné považovať za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. n) Tr. zák., ale len za poľahčujúcu okolnosť podľa ust. § 36 písm. l) Tr. zák., avšak takýto postoj obžalovaného je potrebné vziať v úvahu, keďže neodvolateľne prijme všetky právne účinky uznania viny, dokonca bez toho, aby vopred vedel, aký druh trestu a v akej výmere mu bude následne súdom uložený, a preto možno aplikovať pri ukladaní trestu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. vzťahujúce sa na konanie o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, t.j. môže mu byť uložený trest odňatia slobody znížený o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. V danom prípade bolo významnou skutočnosťou, vyznievajúcou v prospech obžalovaného, nepopretie spáchania skutku z jeho strany, ktoré sa pre potreby ďalšieho konania a rozhodnutia považuje za priznanie spáchania

skutku a zároveň bol takýto procesný postup samostatným dôvodom na aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, pričom na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačoval aj trest kratšieho trvania. Z uvedeného dôvodu bolo možné obžalovanému znížiť trest odňatia slobody až na 8 mesiacov.

Berúc do úvahy predtým zmienené skutočnosti, ako aj okolnosti, ktoré vyznievali v prospech obžalovaného, najmä dĺžku obdobia neplnenia si vyživovacej povinnosti a výšku dlžného výživného, napriek existencii skutočností vyznievajúcich v jeho neprospech, predovšetkým predchádzajúce odsúdenia za rôznu úmyselnú trestnú činnosť, vrátane špeciálnej recidívy vo vzťahu k stíhanému prečinu, a jeho spáchania počas plynutia skúšobnej doby podmieneného prepustenia, krajský súd zmiernil výmeru uloženého trestu odňatia slobody prvostupňovým súdom a sám obžalovanému uložil trest odňatia vo výmere 9 mesiacov.

Keďže neboli splnené zákonné podmienky na prípadný podmienený odklad výkonu uloženého trestu odňatia slobody podľa ust. § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., a to z dôvodu znenia ods. 2 tohto zákonného ustanovenia, odvolací súd obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Správne mal byť obžalovaný zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko v dobe od 15.10.2019 do 03.09.2020 vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, avšak toto pochybenie krajský súd nemohol napraviť, pretože odvolanie podal len obžalovaný a takáto zmena by bola v jeho neprospech, čím by došlo k porušeniu zásady *reformatio in peius*, t.j. zmeny k horšiemu. Uloženie len niektorého z alternatívnych druhov trestov by bolo v danom prípade neprimerane mierne, najmä vzhľadom na kriminálnu minulosť obžalovaného, teda uloženie nepodmieneného trestu odňatia slobody ako najprísnejšieho druhu trestu bolo na dosiahnutie účelu trestu nevyhnutné.

Jedine uloženie nepodmieneného trestu odňatia slobody, hoci v zmiernenej výmere, zabezpečí dosiahnutie účelu trestu a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Krajský súd ako súd odvolací, po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého výroku o treste, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, považujúc ho za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.